

فرهنگ رضوی

شنبه ۲۲ دی ۱۳۹۷ ۵ جمادی الاول ۱۴۴۰ صفحه/ شماره ۴۰۴۰

حکمت روز

امام جعفر صادق (ع)

اهل دوزخ از این رو در دوزخ جاودان باشند که نیت داشتند اگر در دنیا جاودان باشند همیشه نافرمانی خدا کنند و اهل بهشت از این رو در بهشت جاودان باشند که نیت داشتند اگر در دنیا باقی بمانند همیشه اطاعت خدا کنند پس این دسته و آن دسته به سبب نیت خویش جاودانی شدند ، سپس قول خدای تعالی را تلاوت کرد: بگو هر کس طبق طریقه خویش عمل می کند. فرمود: یعنی طبق نیت خویش. اصول کافی، ج ۴، ص ۱۲۵ – ۱۲۶

مناجات

علامه حسن زاده املی

الهی، به سوی تو آمدم، به حق خودت مرا به من برگردان!
الهی، اگر بخواهم شر مسارم و اگر نخواهم گرفتار.
الهی، ظاهر که این قدر زیباست، باطن چگونه است؟
الهی، آخر خودت را در حق ما اَوَّل بفرما که آخرین شکایت را از حم الراحمین فرماید.
الهی، فرزانه تر از دیوانه تو کیست؟
الهی، دولت فقرم را مزید گردان!

با شاعران

خراسان به روایت فراسان

۲۲ دی ماه ۱۳۴۴

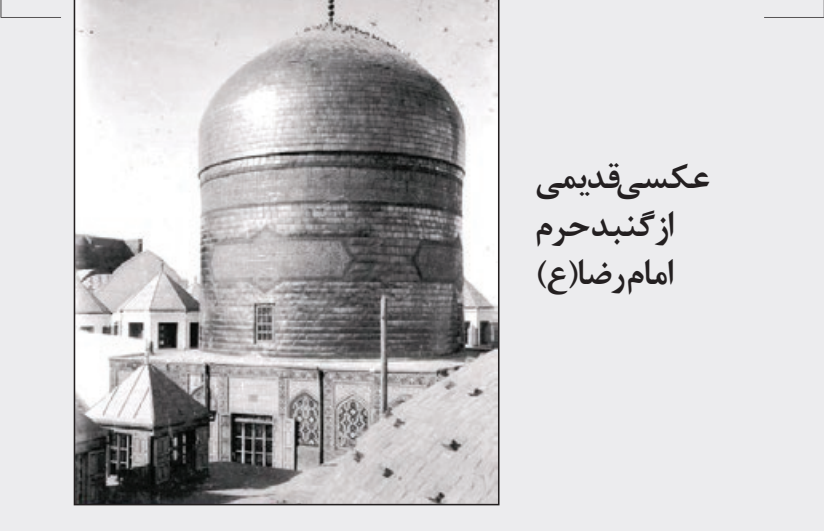
سیلی به جای پول کباب

۵۵سال پیش در چنین روزی، روزنامه «خراسان» نوشت: به طوری که خبرنگار حوادث ما اطلاع می دهد، روز گذشته شخصی به نام سید هاشم که دکان کبابی در یکی از روستاهای اطراف مشهد دارد، برای وصول پول کباب به سراغ عباس رفت که سمت دهداری روستا را عهده دار است و مطالبه طلب اش را کرد ولی بین آن‌ها نزاعی در گرفت و فردی که همراه کدخدایود، به دستور او با کباب‌پز دست به یقه شد و در حین نزاع، سیلی محکمی به گوش سید هاشم کباب‌پز زد که در نتیجه پرده گوش او پاره شد. سید هاشم به پاسگاه منطقه مراجعه کرد ضمن تسلیم شکایتی، تقاضای دستگیری همدار و همراهش را نمود. ضارب دستگیر و روانه زندان شد و دستور دستگیری عباس نیز صادر گردید.

ماجرای نامه مر موز

در یکی از روز های سال ۳۹ شخصی به نام حبیب به دایره آگاهی مراجعه نمود و اطلاع داد که مستخدمه اش به نام سکینه مفقود شده و درخواست پیدا کردن او را نمود.

نمای تاریخی

عکسی قدیمی از گنبد حرم امام رضا(ع)

دیالوگ

"می‌دونم حالا مجبورم چه کار کنم، باید به نفس کشیدن ادامه بدم چون فردا خورشید طلوع می‌کنه و کی می‌دونه جزرومد یا خودش چی می‌پاره؟"
دور افتاده (Cast Away) — کارگردان: رابرت ز مکیس

روزنامه خراسان رضوی:
رئبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سر دبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۳۵
تلفن: ۵۱۰۰-۳۷۶۳۴۰۰

نمابر دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۳۴۲۹۵
پدیرش آگهی و اشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰
پيامك: ۳۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر جاب خراسان
روابط عمومی: ۰۹۱۱۱-۵۱۳۷۰۰
نمابر تحریریه: ۵۱۳۷۶۳۵۰۱

گزارش

محمد حسام مسلمی

روایت پرستاران بخش عفونی یک بیمارستان از چالش هایی که با این حرفه پیوند خورده است

پرستاری روی لبه تیغ

عکس تزیینی است

بیماران سپری نشد، چه محرم هایی که دوست داشتیم در مجلس عزای سیدالشهدا(ع) باشیم اما این جا به بیماران خدمت کر دیم و چه اتفاقات کوچک و بزرگی که در زندگی عزیزانمان رخ داد و ما ماجل حضور در آن را از دست دادیم. خلاصه این شعار نیست که این حرفه با مفهوم «ایثار» پیوند خورده است.
اوتاکید می‌کنم: حرفه پرستاری در هر بخش یا مرکز درمانی که باشد، به نوعی مهجور است. شیفت های سنگین، بیماران بدحال، بی احترامی به پرستارن و... تنها بخشی از مشکلات ماست. تلاش خودمان این است که صبرمان را بالا ببریم. روزی که قران بود به این بخش منتقل شوم، نگران دشواری های کارش بودم اما حالا خدا را شکر می‌کنم. فکر می‌کنم این فرصت را خدایه من داده تا کاری انجام دهم که به یک تغییر خوب در زندگی آدم های دیگر منجر می‌شودو چه چیزی بهتر از این؟

● **اشغال ۱۰۰ درصدی تخت های بخش عفونی و دغدغه های حرفه ای پرستاران**

● **خوشحالم که حضور ما به تغییر در احوال آدم ها کمک می‌کند**

زهرایکی دیگر از پرستاران بخش عفونی این بیمارستان است. او هم گفتنی های فراوانی از چالش های حرفه ای اش دارد: «دشواری این حرفه فقط شیفت ها و حجم کار سنگین آن نیست. خطر انتقال بعضی بیماری های عفونی، کادر درمانی این بخش را تهدید می‌کند، قطعا مسئول اول آن خودمان هستیم که باید مراقب همه چیز باشیم. گاهی خانواده هایی که نگران بیمارشان هستند نیز از روی استیصال و نگرانی رفتارهای نامناسبی دارند و پر خاش می‌کنند. خلاصه اگر می‌گویند، این حرفه در زمره مشاغل سخت است، پُر بیراه نیست.» او که «۱۴ سالی است در این بخش خدمت می‌کند، این نکته را هم اضافه می‌کند: در این سال ها من هم با خطر و نگرانی انتقال و ابتلا به یک بیماری عفونی خطرناک مواجه شده ام. خاطرم هست یکی از این اتفاقات اوایل ز زندگی مشترکم رخ داد. فکر می‌کردم نتیجه اش از هم پاشیدن کانون خانواده ما باشد و همسرم مرا ترک کند اما او انتخاب کرد که بماند و این حرفه سخت را بپذیرد. وی ادامه می‌دهد: ما به دلیل حرفه مان، باید در بازه های مختلف آزمایش بدهیم تا اطمینان حاصل شود که به بیماری مبتلا نشده ایم. بالاخره این نگرانی بخشی از حرفه ماست اما فکر می‌کنم همه کادر درمانی این بخش، چالش کارشان را بپذیرند و در هر مریضی که جسمش تجوش از درد رها می‌شود و صحت و سلامت اش را به دست می‌آورد برای ما لذتی دوچندان دارد چرا که سهمی در نجات او داشته ایم. زهراناکید می‌کنم: یک بخش خاص و حرفه ما، دور ماندن از خانواده در ایام خاص و تعطیل است. چه نوروزهایی که در کنار تخت

بریده کتاب

همبستگی و سازمان‌یابی انسان را نیرومندی می‌کند، توانایی و استعداد هر کس را شکوفا می‌سازد و شادی و شوری را به وجود می‌آورد که در زندگی تک‌روانه به ندرت حس می‌شود. شادی پی‌بردن به این نکته که مردمان بسیاری هستند که همه خوب و در ستکار و کارآمدند و می‌توان به آنان اعتماد کرد.

هنگامی که آدمی تنها و تک‌رو زندگی می‌کند، فقط یک جنبه انسان‌های دیگر را می‌بیند، جنبه‌ای که آدمی را او می‌دارد همواره به هوش باشد و حالت دفاعی به خود بگیرد.

بارون درخت نشین - ایتالو کالوینو

مشهد

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

قاب مشترک علی مسعودی باز یگرو کمدین خراسانی در کنار سیدعلی صالحی باز یگر تلویزیون و سینما

چند نما از معماری زیبای کاروانسرای فرامرز خان سبزوادر در خیابان تاریخی بیبهق

یادداشت

حجت علی شایانفر

مدیر کل مدیریت بحران استانداری خراسان رضوی

زبان هنر، ابزاری برای «آموزش»

و تحقق «مدیریت بحران

جامعه‌محور»

در کنار موضوع بروز بحران و رویکردهای پیشگیرانه آن، در سال‌های اخیر اقداماتی صورت گرفته تا جوامعی که به دلایل مختلف دچار بحران‌ها و حوادث بزرگ می‌شوند؛ ظرفیت بازگشت سریع تر به وضعیت عادی را کسب کنند اما در کنار آن، کارشناسان تاکید می‌کنند که باید مولفه‌های مرتبط با مفاهیم مدیریت بحران به جوامع منتقل شود تا هم فرهنگ ایمنی آن‌ها ارتقا پیدا کند و هم همدلی و عزمی مجدانه برای بازگشت به وضعیت عادی، پس از بروز بحران شکل بگیرد.
مشارکت‌جویی از جوامع برای پیشگیری از بروز بحران، بحث مهمی به‌شمار می‌آید. در آیین زمینه، توجه به سرمایه‌های اجتماعی می‌تواند روند برنامه‌ریزی برای توسعه این ظرفیت را افزایش دهد. به بیان بهتر ایجاد اعتماد، روابط متقابل، تبادل‌تجارب و همکاری جمعی نقش مهمی در کاهش آسیب‌پذیری جوامع در هنگامه بروز بحران‌ها ایفا می‌کنند.

***

آمار و اسناد سرشماری سال ۹۵ نشان می‌دهد که ۷۱ درصد مردم در شهرها ساکن هستند در حالی که در سال ۱۳۳۵ این رقم فقط ۳۱٫۴ درصد بوده است. برهم‌خوردن توازن شهرنشینی و روستانشینی و همچنین تمرکز سرمایه مادی و انسانی در کلان‌شهرها از یک سو و استفاده گسترده از فناوری که گاهی مخاطرات زیادی همچون حادثه فوکوشیما ژاپن یا حادثه آتش‌سوزی مجتمع پتروشیمی بندر امام(ره) را در بر دارد از سوی دیگر، مدیریت بحران را در سال‌های اخیر به قدری حائز اهمیت کرده که برخی از صاحب‌نظران، قرن اخیر را «قرن بحران» نام‌گذاری کرده‌اند. از طرفی افزایش دامنه اطلاعات مردم موجب بالارفتن توقعات آن‌ها شده است؛ مردم دوست دارند در هدایت امور مؤثر بر سر نوشت خود، شریک و سهیم باشند؛ بنابراین نوعی از مدیریت با عنوان «مدیریت بحران جامعه‌محور» مطرح شد. این تفکر از کشورهای آسیای جنوب شرقی شروع شد و هم‌اکنون در بسیاری از کشورها، از جمله در کشور خودمان مورد توجه در برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران قرار گرفته است. در چنین رویکردی است که تمام سازمان‌های غیردولتی، مؤسسات بشر دوستانه، توده مردم و بخش‌های دولتی مسئول برای افزایش پایداری و تاب‌آوری جامعه در برابر بحران گرد هم می‌آیند.

این گونه است که بعد از اعلام‌روز جهانی کاهش آثار بلایای طبیعی در دهه ۹۰ میلادی و به‌خصوص پس از زلزله سال ۹۴ گیلان و زنجان و نیز زلزله سال ۸۲ در بم، موضوع مدیریت بحران در کشور ما مورد توجه جدی واقع و قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور تصویب شد.

به دنبال این قانون، ۱۴ کارگروه تخصصی تشکیل شد که سه کارگروه «تشکل‌های مردم‌نهاد» با مسئولیت وزارت کشور، «آموزش همگانی» با مسئولیت هلال احمر و کارگروه «آموزش و اطلاع‌رسانی» با مسئولیت صداوسیما، آموزش‌احاد مردم‌ارعهده‌دار شدند؛ طرح‌های «خادم»، «دادرس»، تشکیل گروه‌های داوطلب در کلان‌شهرها و... از خروجی‌های همین قانون هستند.

تجارب بحران‌های بزرگ در دنیا مانند زلزله و تسونامی ۲۰۱۱ ژاپن که نشان می‌دهد ۷۷ درصد بازماندگان توسط مردم نجات‌یافته‌اند، اهمیت توجه به مدیریت بحران جامعه‌محور را دوچندان می‌کند. در چنین تفکری، آموزش همگانی و استمرار آن بسیار مهم است؛ به گونه‌ای که منجر به عادت و ایجاد فرهنگ در جامعه می‌شود و تأثیرات خود را در هنگامه بروز چالش‌ها نشان می‌دهد.

برای آموزش این بحث، روش‌های مختلفی وجود دارد اما هرچه این آموزش‌ها مختصرتر و ساده‌تر باشند، هم‌مطلب‌را سریع‌تر منتقل می‌کنند و هم اثرگذاری بیشتری دارند و مورد توجه واقع می‌شوند.

در بازدیدي که به تازگی از کشور چین داشتم، متوجه شدم این کشور ۱۴ اردوگاه آموزشی با عنوان مراکز آموزش اضطراری، پیشگیری و امنیت غذایی دایر کرده

که مواردی همچون ایمنی تردد و فرهنگ ترافیک، کمک‌های اولیه، آثار سوءمواد مخدر، امنیت غذایی، زلزله، آتشفشان، ریزش کوه، تسونامی و توفان حاره‌ای را به‌زبان بسیار ساده و بیشتر از طریق مهندسه، طی سه شبانه‌روز به دانش‌آموزان یاد می‌دهند.

انتقال مفاهیم مدیریت بحران و آگاهی‌بخشی به جامعه در این زمینه با زبان هنر می‌تواند در ایجاد فرهنگ ایمنی بسیار مؤثر واقع شود.

با رشد شبکه‌های مجازی در سال‌های اخیر، هنرهای تصویری هم‌رشد چشمگیری داشته‌است؛ به‌خصوص کاریکاتور که به دلیل ارتباط اجتماعی، باعث برخورداری از طنز و سهولت ارتباط با مخاطب، باعث جلب بیشتر مخاطب می‌شود. بنابراین در جایی که نیاز به فرهنگ‌سازی داریم، اشکال مختلف هنر و ابزار و آثار هنری همچون کاریکاتور می‌توانند

تأثیرگذار باشند.

با توجه به ظرفیت بالای مخاطرات طبیعی در کشور و لزوم توجه احاد جامعه به موضوع مدیریت بحران و نیز تغییر نگاه از مدیریت مقابله‌ای به مدیریت پیشگیرانه

در این حوزه، کاریکاتورهای هنری می‌توانند نقش کارآمدی در پیشگیری، کاهش آثار و مدیریت بحران انواع مخاطرات به‌خصوص خشکسالی و کم‌آبی، زلزله، سیل، آتش‌سوزی و... داشته باشند.

چه خوب است از این ظرفیت‌های آموزشی پیش از آن که دیر شود استفاده کنیم و به کودکان و بزرگ‌ترها، شیوه درست مقابله با بحران را آموزش دهیم.